

International Master uddannelse i sygepleje, Master of Health Science, Nursing

Af Aase Lydiksen, Christel Højberg, Hanna Vajhøj, Karin Anna Petersen

Ved sygeplejeskolen i Viborg Amt, Danmark, har man siden februar 2001 udbudt en international master uddannelse i sygepleje, kaldet: *Den internationale Master of Health Science, Nursing*, i samarbejde med en sygeplejeskole i Melbourne, Australien, School of Nursing, der er knyttet til et af de yngre og fremadstræbende universiteter, Deakin University.

Master uddannelsen udbydes som et 3 årigt deltidsstudie indeholdende 8 teorimoduler og 4 moduler til at arbejde med og skrive afhandling i. Studiet tilbyder eksklusivt for Danmark 4 årlige interne seminarer i Viborg á 3-5 dages varighed. Seminarierne er ikke obligatoriske. Der anvendes i udstrakt grad elektronisk kommunikation i studiet, og den studerende kan vælge både vejledning fra en nordisk og en australsk vejleder. På studiet arbejdes der med evidensbaseret sygepleje, narrativer, etik, refleksion, praksis og vidensformer, omsorg, sygeplejevidenskab og ledelse. Desuden indeholder studiet moduler i forskningsmetoder og projektforbereelse, samt afsluttes med en thesis (speciale).

Studerende

Antallet af optagne studerende udgør i dag ca. 40 studerende, og det er sygeplejersker der kommer fra undervisningsinstitutioner og fra klinisk praksis i Danmark, Grønland, Færøerne, Saudi Arabien, Norge, USA og Belgien. De fleste af de studerende kommer fra Danmark. Optagelseskravet er en mellemlang videregående sundhedsfaglig uddannelse eller professionsbachelorgrad med erhvervserfaring.

Optagelsesproceduren

Ansøgningen sendes til koordinator for uddannelsen ved Sygeplejeskolen i Viborg Amt. Ansøgningerne sendes herefter samlet til Deakin University, og selve optagelsesproceduren foregår ved en videokonference mellem den ansvarshavende for masterstudiet ved Deakin University, den ansvarshavende for masterstudiet og koordinator ved Sygeplejeskolen i Viborg Amt.

Hvorfor master?

Det specielle ved en masteruddannelse er, at det er et studie, hvor de studerende hele tiden tager afsæt i deres erfaringer og den praksis de kommer fra, og kobler disse områder med ny viden og teori.

På samme måde tager de studerende i deres masterprojekt udgangspunkt i en problemstilling fra deres praksis, som de med et mindre forskningsprojekt undersøger og går i dybden med. Studiet henvender sig til voksne, der vil tage en videregående uddannelse på kandidatniveau, samtidig med de er erhvervsaktive. Det vil sige det er en vej for praktikere, der har været i praktikken gennem nogle år, men som siden vil tilbage til refleksion og studier i og over deres praksis.

En international dimension

Master uddannelsen er international i flere dimensioner. Hovedparten af pensum 75 % er engelsksproget og de resterende 25% er nordisk. Det vil sige, at sammensætningen af pensum gør, at de studerende får en fundering både inden for den amerikanske, engelske/australske og nordiske litteratur på området. Studiet udvider med sin flersprogethed feltet for søgemuligheder, og åbner op for inspiration fra mange kulturer. De studerende lader sig således ikke begrænse af de nordiske sprogs forholdsvis lille mængde litteratur. Endvidere får de trænet både deres læse- og skrivemæssige færdigheder, idet alle opgaver afleveres på engelsk. Er der studerende, der har lyst og mulighed for at tage på studiebesøg i Australien, er det en oplagt mulighed, idet Deakin University har kontrakter om kliniske ophold, og desuden er der mulighed for at deltage i forskningsseminarer i Australien, der afholdes hvert år i februar måned. Dertil har nogle af de første, som arbejder med thesis, den afsluttende forskningsopgave, allerede indgået aftaler om studieophold og databearbejdning med den australske vejleder i Australien.

Materiale

Fra Deakin University er der udarbejdet et engelsksproget kompendium med artikelsamling og referencer. Materialet er udarbejdet til fjernundervisning og indeholder foruden tekstmaterialet studiespørgsmål og studievejledning. Som studerende får man endvidere Deakin Learning Tool Kit, som er en CD Rom med nyttige studieværktøjsprogrammer og giver adgang til universitets omfattende bibliotekssystem med mulighed for hjemlån og adgang til litteratur søgefunktioner via fx Cinahl og Med-line. Desuden får den studerende adgang til det elektroniske referencesystem End-note.

Kulturmøde

Et internationalt samarbejde giver mange muligheder og bereder samarbejdspartnerne mange udfordringer. Mellem Viborg og Deakin har der været gode erfaringer med, at samarbejdet udvikles inden for en fælles referenceramme af god vilje. Begge parter vil det bedste for den anden, og opfatter som udgangspunkt handlinger og tiltag som værende med en god hensigt. Begge institutioner har med stor glæde oplevet, at forskellige udfordringer har bragt mere erfaring og udvikling til den enkelte institution og medarbejder.

De studerende og vejlederne oplever foruden det almindelige kulturmøde også et videnskabsteoretisk møde. Uddannelsen præsenterer forskellige videnskabsteoretiske opfattelser, og forsøger at præsentere det konglomerat af teoretiske og metodisk tilgange for studenterne som sygeplejefaget internationalt rummer. Det giver grobund for frugtbare diskussioner om teorier og metoders forskellighed og anvendelighed, hvilket er berigende for sygepleje i alle dets facetter dvs. for patienterne, praksis, studiet og videnskaben.

Institutionel forankring

Deakin University adskiller sig på flere måder mht. uddannelsen i sygepleje ved at være et ikke-medicinsk tilbud, som det eneste i Australien, hvor øvrige sygeplejerskeuddannelser knytter an til medicinske fakulteter. Det vil sige uddannelsen ligger under det vi i en nordisk kontekst ville kalde human- og social videnskaberne.

Det betyder at de human- og socialvidenskabelige tilgange til at studere sygepleje *også* udover snævert medicinske tilgange har en plads i fx. i kursuslitteraturen på masterstudiet. For eksempel støder man som det naturligste på referencer til klassiske filosofiske, sociologiske og psykologiske mv. teorier som Habermas, Weber, Riccour, Schön, Bourdieu foruden alle de velkendte praktiske teorier inden for sygeplejeregime som fx Carper, S. Kim, P. Benner, Gordon, Watson, m.fl. Samtidig er det evidenter, at en masteruddannelse først og fremmest retter sig til praktikere med nogen erhvervserfaring, og som har lyst at vende tilbage til studier for at reflektere over og lave små forskningsprojekter i praktikken med henblik på at finde redskaber *for* tiltag til forbedringer heraf. I mindre grad kan masteruddannelsen rumme at udvikle længerevarende teoretiske og empirisk funderede studier *om* praktikken. Men masteruddannelsen der afsluttes med en thesis giver adgang til at man kan søge optagelser på ph.d.-studier, og der udvikle enten den praktisk empiriske tilgang eller kaste sig over længerevarende empirisk baserede teoretisk funderede studier.

Danmark-Australien

Man kunne synes, at det er mystisk at bevæge sig over på den anden side af jorden for at finde alliancer og samarbejdspartnere m.h.p. at lave en fælles uddannelse, men i og for sig er det ikke så mærkeligt. For det første er Australien et af de lande i verden, som har den mest udbyggede tradition på samme måde som Mac Master i Canada omkring at tilbyde internetbaseret/distance uddannede. De har nok verdens bedste ekspertise inden for dette område og har været i gang hermed meget længe.

For det andet lægger Australien sig ikke udelukkende i forlængelse af den anglosaksiske tradition, som på godt og ondt har haft stor indflydelse på dansk sygepleje, men Australien har en ganske sund distance til den manifesterede amerikanske indflydelse, som har kendetegnet de nordiske landes forsøg på at etablere sygeplejen som en egen videnskabsdisciplin.

Australien og Deakin er meget optaget af at komme i dialog med Europa i bred almindelighed og de europæiske rødder hvad angår videnskabelig teori og forskningstilgange.

Det betyder fx at vi i masteruddannelsen har præsenteret og introduceret litteratur med vore nordiske og europæiske traditioner og på den måde introduceret fx Kari Martinsens forfatterskab og hele receptionen af de human- og samfundsvidenskabelige traditioner omkring fx filosoffer som fx Uffe Juul Jensen, eller den europæiske filosofiske og sociologiske tradition omkring fx Staf Callewaert og hans studenter som har haft empirisk fokus på sygepleje teoretisk reflekteret med Løgstrup, Habermas, Giddens, Bourdieu, Foucault, mv.

I samarbejdet omkring den internationale master uddannelse var det væsentligt at begge samarbejdspartnere forstod at distingvere og diskutere sygepleje som praktik, som teori for sygepleje som teknologiske foreskrifter og teori om sygepleje som en empirisk forankret og teoretisk reflekteret tilgang til videnskabelige studier af sygepleje (jvf fx Durkheims opdeling af forskellige kundskabsformer) og som også respekterede og lod sig inspirere af og udfordre af andre teoritilgange.

Lærerkvalificering

Samarbejdet med Deakin begyndte som og blev en naturlig mod- og medspiller for os i det udviklingsarbejde omkring lærerkvalificering og curriculumudvikling, som vi påbegyndte i 1998, hvor

vi ønskede ikke blot at strukturere grunduddannelsen på en ny måde, som gav de enkelte lærere deres egne fag og områder at udvikle som undervisere og som refleksive praktikere og på sigt som forskere, men også at skabe et kontinuum af uddannelsesstilbud knyttet til Sygeplejeskolen i Viborg Amt fra grunduddannelse-, diplom-, master- og ph.d.-niveau.

Vi havde allerede en grunduddannelse, vi havde diplomuddannelserne inden for rækkevidde og til miljøet omkring professor Staf Callewaert havde vi allerede et ph.d.-netværk i samarbejde med Viborg-seminariet, pædagogområdet, så det vi vidste vi manglede, og som vi også vidste, der var et meget stort behov for i dansk sygepleje, var en masteruddannelse.

Lærerrollen og lærerne

Til studiet er knyttet australske lærere fra Deakin University. Samtlige undervisere, som er tilknyttet master uddannelsen har disputeret og hvis de er begyndere på institutionen, tilbydes de en counsellor eller mentor, der indfører dem i supervisorrollen på distanceuddannelse. Lærerne fra Deakin har en nordisk counterpart på hver unit, således at man er to unitledere, en australsk og en nordisk, tilknyttet hver unit, og derudover er der tilknyttet en række af andre undervisere til de enkelte seminarer. Alle der er knyttet til uddannelsen som unitchairs er autoriserede sygeplejersker og har afsluttet deres ph.d.-grad eller er godt på vej med deres ph.d.-studier eller forskere, som gennem en årrække også har arbejdet med sundhedsfeltet som forskningsfelt. Dertil kommer tre tilknyttede professorer Staf Callewaert, Kari Martinsen og Margrethe Lorensen.

Lærerrollen er en anden end i en traditionel klasseundervisning. De studerende skal klare sig selv langt hen ad vejen og hver unit begynder med udlevering af en pakke:

1. Studievejledning
2. Manual med tekstsamling
3. Manual for at tolke teksterne–læsevejledning som er konkret med spørgsmål osv.
4. Eksamens vejledning og tider

De studerende får tilsendt alt materiale og bliver opkoblede på Deakin, og kan gå direkte ind på biblioteket. For hvert modul opbygges et chatsystem, hvor alle vejledninger kan være offentlige (men også gerne private), og hvor alle kan tage del i spørgsmål og kommentarer som de studerende og underviserne bidrager med.

Man kan sige at lærerrollen er at være navigator, hvor man skal navigere studenterne gennem materialerne. Det er en ganske anden rolle end at være underviser i et klasseværelse, hvor man kan gå i direkte dialog med de studerende. På distanceuddannelse må man være præcis og beskrive nøjagtigt, således at de studerende ikke udsættes for uklarheder. Man kan chatte på nettet, og der kan også tilbydes telefonmøder eller videokonferencer. Den studerende får både vejledning fra en nordisk og en australsk vejleder.

Uddannelsens strukturering

Studiet tilbyder som tidligere skrevet 4 årlige seminarer som afholdes som internatkurser ved Sygeplejeskolen i Viborg Amt. Disse seminarer er ikke obligatoriske, og kun nordiske indskrevne studenter deltager. Man kan sagtens deltage i masteruddannelse uden at deltage i seminarerne og de

fleste masterstuderende i verden deltager ikke. I Viborg har vi valgt at holde fast i tilbuddet, og erfaringen viser, at de danske og øvrige nordiske studerende sætter pris på disse mødepunkter med deres studiekammerater og også etablerer lokale læsegrupper og støtter hinanden konkret gennem dette arbejde.

Der anvendes i udstrakt grad elektronisk kommunikation i studiet og der tilbydes en vis kontakt telefonisk eller konkret for så vidt det er påkrævet eller ved de konkrete mødepunkter ved seminarerne.

På studiet arbejdes der med evidens baseret sygepleje, narrativer, etik, refleksion, praksis og kundskabsformer, filosofi, omsorg, sygeplejevidskab og ledelse. Desuden indeholder studiet moduler i forskningsmetoder og projekt forberedelse.

Jvf nedenstående oversigt:

Moduloversigt

Studieår	Modulnummer	Modulemne	Unit Chris Undervisere og vejledere
1. Studieår, 1.semester	HNN705	Terapeutisk sygepleje: Sygeplejenarrativer Evidens baseret sygepleje	Professor, Dr. Bev O ´ Connell, Lecturer, ph.d.stud. Emmy Brandt Jørgensen
1. Studieår, 1. Semester	HNN714	Den etiske dimension i sygepleje	Senior lecturer, ph.d. Sue Bailey, Lecturer, ph.d.stud. Birte Hedegaard Larsen
1. Studieår, 2. Semester	HNN706	Refleksiv proces	Professor, Dr. Helen Cox, Lecturer, ph.d. Kristian Larsen
1. Studieår, 2. semester	HNN708	Kundskab og praksis	Professor, Dr Sally Wellard, Senior lecturer, ph.d. Karin Anna Petersen/Kirsten Frederiksen
2. Studieår, 1. Semester	HNN702	Omsorg	Lecturer, ph.d.stud Philip Warelow, Lecturer ph.d.stud. Kirsten Beedholm Poulsen
2. Studieår, 1. Semester	HNN728	Forskningsmetoder	Professor, Dr. Sally Wellard, Lecturer, ph.d.stud. Stinne Glasdam
2. Studieår, 2. Semester	HNN722	Forberedelse til forskningsprojekt	Senior lecturer, ph.d. Sue Bailey, Professor

Studieår	Modulnummer	Modulemne	Unit Chris Undervisere og vejledere
			Margarethe Lorensen
2. Studieår, 2. Semester	HNN724 ELLER HNN715	Filosofisk dimension ELLER Ledelse i sygepleje	Senior lecturer ph.d. Stud. Phil Warelow, Lecturer, ph.d.stud. Vibeke Lorentzen Professor, Dr. Bev O`Connell, Lecturer, ph.d.stud. Raymond Kolbæk
3. Studieår, 1. Semester	HNN719	Afhandling	Vejledere udvælges af underviser- og vejledergruppen
3. Studieår, 1. Semester	HNN719	Afhandling	Fortsat vejledning
3. Studieår, 2. Semester	HNN719	Afhandling	Fortsat vejledning
3. Studieår, 2. Semester	HNN719	Afhandling	Fortsat vejledning
Tilknyttede vejledere og undervisere til masteruddannelsen er desuden Professor Kari Martinsen, professor Staf Callewaert, professor Margarethe Lorensen Karin Anna Petersen, lektor, adj. Adj. Professor, Deakin indgår også som vejleder.			

Hvad skriver de om?

Det første hold masterstuderende i sygepleje har netop indleveret deres emner for det forskningsprojekt, de vil arbejde med det næste års tid og som munder ud i masterafhandlingen. Spredningen i emner afspejler klart, hvor forskellige områder af sygeplejen de masterstuderende kommer fra. De studerende er ansat i både den primære og den sekundære del af sundhedsvæsenet samt i undervisningsområdet og vælger projektemner fra de respektive områder. De masterstuderende lægger op til afhandlinger med forskning i klinisk sygepleje inden for felterne: gynækologisk sygepleje, intensiv sygepleje, dermatologisk sygepleje, palliativ og pædiatrisk sygepleje. Desuden lægges op til forskningsprojekter om undervisning af sygeplejestuderende, og i administration både inden for kvalitetsudvikling og uddannelsespolitik. Den primære sektor kan se frem til flere forskningsprojekter med fokus på ældreområdet.

Etisk komité

Før påbegyndelse af projekterne godkender en etisk komité i Viborg Amt og på Deakin projekterne mht. etiske spørgsmål. Komitéen ved Deakin er udpeget af fakultetet og i Viborg af Sygeplejeskolen.

Projekt emne oversigt

Praksis, fagligt område	Projekt
Gynækologisk – obstetrisk sygepleje	Uninary incontinence in post natal women
Intensiv sygepleje	The relatives of critical care patients
Undervisning i sygepleje	First year student's experiences learning in a laboratory
Sygepleje	Can caring survive in total quality management hospital environment?
Primær sygepleje	How do elderly people manage at home?
Dermatologisk sygepleje	Dermatological patient's non-compliance with treatment
Palliativ sygepleje	Do nurses relate to relatives of dying patients? If so how?
Pædiatrisk onkologisk sygepleje	Why do nurses lack interest in becoming certified in conscious sedation?
Primær sygepleje	The experience of illness and disease in everyday life of elderly people. How do elderly people understand the notion of illness and disease?
Administration	Why do overseas students choose to register or not register in Denmark

Hvad får man ud af det undervejs og bagefter

Man får en grad – dvs. en ny kompetence - en mastergrad fra et internationalt universitet, Deakin University. Man lærer sig systematisk dataindsamling og teoretiske refleksioner herover, og kan dermed være med til at udvikle sit eget praksisfelt både undervejs og efterfølgende.

Med Viborg-Deakin og distancemodellen lærer man sig dertil at beherske engelsk i tekst og på skrift inden for sit fagfelt, og skrive små artikler så man kan være med i den internationale debat i sygepleje.

Man kan tilbydes at tage på studiebesøg i Australien og lære om uddannelsessystemet og også om hospitalssystemet og kommunal sygepleje.

Man får venner over hele jorden inden for sit fagfelt. Man har det sjovt – men det er også hårdt arbejde gennem en årrække. Processen er intensiv og man må medtænke, at man får nye familiemønstre og vaner og skal tilpasse sig det australske systems kalender i en vis måde.

Unikt

Deakin-Viborg modellen er unik. Samarbejdet mellem Sygeplejeskolen i Viborg Amt og Deakin University startede med udvekslingsprogram for sygeplejestuderende på grunduddannelsesniveau. Fra udvekslingsprogrammet var der ikke langt til at videreudvikle ideen om en masteruddannelse, og over en middag blev kontrakten mellem Deakin/Viborg etableret.

Men fra idé til virkelighed er der et stykke vej, og før uddannelsen kunne tilbydes fra Viborg afstedkom det en del rejseaktivitet mellem Australien og Danmark. Før alt var på plads gik der ca. et halvt år før de første studenter kunne indskrives.

I dag er det 3. Cohorte af studerende, og vi er fortrøstningsfulde og tror modellen mellem Deakin/Viborg er ét af gode tilbud, som dansk sygepleje har i samspil med mange andre muligheder som også findes.

Og Verdensbanken har fået øje på os – så man ved ikke hvad den næste udfordring for curriculum- og lærerqualificeringsprojekter i Viborg bliver .. men vi er godt rustet og tager gerne fat på nye udfordringer og vil dermed være med til at skabe nye muligheder for sygepleje i internationalt perspektiv, forstået ikke som dominant engelsk eller amerikansk inspireret sygepleje, men som *teorier i, for og om sygepleje og sygepleje i klinisk praksis* internationalt, dvs. mellem nationer i hele verden.

Artiklen er skrevet i et samarbejde mellem

Aase Lydixen, Rektor

Sygeplejeskolen i Viborg Amt

Christel Højberg, Koordinator

Sygeplejeskolen i Viborg Amt

Hanna Vajhøj, Leder af efter-videreuddannelsesafdelingen

Sygeplejeskolen i Viborg Amt

Karin Anna Petersen, Universitetslektor, fagansvarlig for masteruddannelsen

Kontaktpersoner og adresser

Universitetslektor, studierektor

Adj. Professor, Deakin University, Australia

RN, Mag.art.et ph.d.

Karin Anna Petersen

Uppsala Universitet Sverige

Karin.Anna.Petersen@ped.uu.se

Leder af Efter- og videreuddannelsesafdelingen
RN, Dipl.Nursing et Edu, M.Sci., Nursing in progress

Hanna Vajhøj

Sygeplejeskolen i Viborg Amt, Viborg afdelingen
Toldbodgade 12
DK-8800 Viborg
usvhv@vibamt.dk

Professor, mastercoordinator
RN, Acci&EmrgCert, BappSci,
PGD, MSci, PhD

Beverly O 'Connell

School of Nursing
Deakin University, Australien
bevoconn@deakin.edu.au

Udviklingssygeplejerske, masterkoordinator
ved Efter- og videreuddannelsesafdelingen
RN, Cand.cur.

Christel Højberg

Sygeplejeskolen i Viborg Amt, Viborg afdelingen
Toldbodgade 12
DK-8800 Viborg
usvcbh@vibamt.dk

School of Nursing
Deakin University
Melbourne, Burwood
Victoria 3125
www.deakin.edu.au

Sygeplejeskolen i Viborg Amt, Viborg
Efter- og videreuddannelsesafdelingen
Toldbodgade 12
8800 Viborg
Tlf. +45 8927 3800
Fax +45 8927 3814
www.viborg-sygeplejeskole.dk

Viborg Amt
Skottenborg 26
8800 Viborg
Tlf. +45 8727 1700
Fax +45 8662 3933
www.vibamt.dk